

OCHRANA BIODIVERZITY

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektu

Název projektu:

Krajské oborové setkání k záchraně starých odrůd

číslo projektu: **171301**

1. Údaje o organizaci, která projekt realizovala:

název: **EC Meluzína RCAB** číslo registrace MV ČR **: **VSC/1-16504/92R**

adresa sídla **: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

bankovní ústav a číslo účtu **: **Raiffeisen Bank 754594052/5500** IČO **: **49752065**

statutární zástupce **:

jméno: **Ing. Martin Lípa** funkce: **vedoucí regionálního centra**

telefon , fax, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu *)

jméno: **Ing. Martin Lípa**

kontaktní adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

telefon, e-mail, fax (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

3. Údaje o projektu

obsah projektu :

Krajské oborové setkání pro oblast severozápadních Čech se zájemci o uchování ovocných vysokokmenů, lučních sadů a starých i krajových odrůd s následujícím programem:

Cíle projektu:

1. Determinace odrůd jabloní a hrušní
2. Upozornit na specifické vlastnosti odrůd (ovoce i stromů)
3. Pěstitelská opatření při založení sadu
4. Propagace krajových odrůd v široké veřejnosti

Odborné zázemí projektu:

Ing. Šárka Fričová - pracovník správy CHKO České Středohoří
Ing. Stanislav Boček - pomolog - specialista na archivní odrůdy
Ing. Zdena Koberová - pomolog - specialista na archivní odrůdy
Ing. Miroslav Láska - profesionální pomolog Litoměřice
Jiří Bouma - profesionální pomolog Litoměřice

Krajské oborové setkání k záchraně starých odrůd

Stručný popis realizace projektu:

V letošním roce jsme uspořádali oborové setkání pro všechny zájemce o biotop lučních sadů a o zachování genofundu odrůd ovocných stromů.

Oborové setkání bylo určeno převážně pro region Ústeckého kraje. Bylo též otevřeno pro účastníky z celé České republiky. Účast byla přímo nabídnuta organizacím, které v rámci programu Ochrana biodiversity řeší projekty související se záchranou genofundu krajových odrůd nebo biotopů extenzivních vysokokmenných výsadeb.

Část setkání byla zaměřena na determinaci odrůd a na jejich vlastnosti. Po těchto informacích je u veřejnosti v současné době největší poptávka.

V přípravné fázi byly nasbírány pomologické vzorky ve spolupráci se správou CHKO České Středohoří. Vzorky byly v menší míře doplněny i z ploch v Karlovarském kraji. V rámci této determinace proběhlo též zhodnocení a eventuálně popis vzorků, které pocházely z mapovacích akcí.

Celkem bylo cca 250 vzorků připravených organizátory oborového setkání. Dále cca 150 vzorků bylo přivezeno účastníky semináře. Z tohoto množství byl vybrány nejhezčí a typicky vybarvené vzorky bezpečně určených odrůd pro prezentaci veřejnosti v rámci zemědělsko-zahradnické výstavy Libverda 2013. Výstava má již 20 letou tradici a v letošním roce ji navštívilo na 3500 lidí.

Zbytek vzorků, dokumentující především rozmanitost krajových odrůd, byla vystavena v místnosti semináře. Výstava plodů byla doplněna informačními panely o problematice záchranu krajových odrůd. Třetí část vzorků byla odeslána do Litoměřic na výstavu v budově správy CHKO České Středohoří. Poslední část vzorků tvořily zralé plody – s typicky vyvinutými chuťovými vlastnostmi. Ty byly použity k degustaci.

Vlastní setkání bylo zahájeno představením webové výběrové databáze Archivní odrůdy. Následoval 2 hod trvající vstup s představením jednotlivých odrůd a s jejich postupnou degustací. Tuto část programu vedli odborní pomologové Ing. Stanislav Boček a Ing. Zdena Koberová.

Degustace i představení odrůd pokračovalo během exkurse do genofondové plochy Děčín Libverda. Jedná se o sad založený v roce 2001 a později průběžně doplňovaný. V současné době zde roste kolem 90 odrůd jablek, hrušní, třešní a višní. Sad je založen v optimální poloze 160 m n.m. na hlubokých hlinitých půdách v jihozápadní expozici na ploše 2,5 ha. Zhruba 200 ze 350 stromů již pravidelně plodí velmi kvalitní ovoce. Nejstarší stromy již také začínají získávat habitus typický pro jednotlivé odrůdy.

Genofondovou plochu Děčín – Libverda spoluzakládalo EC Meluzína RCAB. Jedná se také o zájmovou lokalitu pozemkového spolku Meluzína.

Exkurse do sadu se přes drobný déšť zúčastnilo 30 osob.

Během pochůzky sadu byla konzultována též problematika ošetřování stromů především letního řez a ochrana mladých výsadeb před okusem zvěří. Nicméně prioritou Oborového setkání byla problematika determinace odrůd v kombinaci s degustací pomologických vzorků.

Dosažené výstupy projektu.

1. Seminář s přednáškou k determinaci odrůd jablek a hrušní
2. Ochutnávky starých odrůd
3. Exkurse do nově založeného sadu
4. Výstava vzorků pro širokou veřejnost

Harmonogram realizace projektu

Březen – odborný metodický seminář pro mapovatele a správce genofondových ploch

Květen – červen – monitoring lokalit dpro exkurse a příprava exkursního programu v návaznosti na situaci s úrodou ovoce i celkovým stavem lokalit

Srpen – září – vyhledání vhodných stromů pro sklizeň pomologických vzorků

Září – realizace oborového setkání

- čtvrtek 19.9. 2013:

- určení pomologických vzorků získaných sběrem v Českém Středohoří
- instalace výstavy pro veřejnost
- výběr vzorků určených pro ochutnávky
- exkurse na nově založený sad Libverda

- pátek 20.9. 2013:

- doplňkový sběr vzorků na výstavu a pro ochutnávky
- pomologický popis odrůd
- otevření výstavy pro veřejnost

- sobota 21.9. 2013:

- fotodokumentace vzorků
- výstava pomologických vzorků pro veřejnost

- neděle 22.9. 2013:

- fotodokumentace vzorků
- ukončení výstavy vzorků pro veřejnost

Říjen – listopad – korespondence s účastníky setkání a poradenský servis

- Zpracování závěrečné zprávy

V rámci oborového setkání představili Ing. Zdena Koberova a Ing. Stanislav Boček PhD. řadu odrůd, které dosud rostou na území České republiky.

Díky dešti následovala pouze krátká exkurze do sadu a potom několikahodinové určování vzorků.

Pro nejširší veřejnost byla připravena rozsáhlá výstava pomologických vzorků. Ve dnech 19.-22.9.2013 ji zhlédli stovky návštěvníků.

Seminář s určováním vzorků za přítomnosti zkušených pomůgů je nejdůležitější odbornou akcí programu Záchrana starých krajových odrůd ovocných dřevin.